

Izvēlēti desmit dokumentālo filmu projekti Latvijas simtgadei

Publicēts: 30.04.2015.

Nacionālajā Kino centrā noslēdzies pilnmetrāžas dokumentālo filmu projektu attīstīšanas atbalsta konkurss, kas ietilpst programmā *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*. Finansējumu idejas attīstīšanai saņem desmit filmu pieteikumi.

Finansiālo atbalstu EUR 12 000 apmērā saņem šādi projekti – *Astoņas zvaigznes* (režisors Askolds Saulītis, producenti Bruno Aščuks), *Baltijas jaunais vilnis* (režisore Kristīne Briede, producenti Uldis Cekulis), *Baltu ciltis* (režisori Raitis un Lauris Ābeles, producente Dace Siatkovska), *Bērni cīņās par Latviju* (režisore Ināra Kolmane, producenti Jānis Podiņš), *Ievainotais jātnieks* (režisore un producente Ilona Brūvere), *Kurts Fridrihsons* (režisore un producente Dzintra Geka), *Lustrum* (režisors Gints Grūbe, producente Elīna Gediņa-Ducena), *Mērijas ceļojums* (režisore Kristīne Želve, producente Elvita Ruka), *Simtgadnieces stāsts* (režisore un producente Una Celma), *Turpinājums* (režisors Ivars Seleckis, producente Antra Gaile).

Preses konferencē piedalījās eksperti no komisijas, kas jau otro gadu vērtē Latvijas simtgades programmas projektus, – kinorežisors Jānis Streičs, režisors un pedagogs Pēteris Krilovs, kinozinātnieks Viktors Freibergs un Nacionālās Kultūras padomes pārstāve Gundega Laiviņa. Eksperti atzinīgi vērtēja konkursā iesniegto projektu kvalitāti un ideju daudzveidību, uzsverot, ka par atbalstāmajiem projektiem vienojušies gandrīz vienprātīgi, izvēloties ietilpīgus, pamatā vēsturiskus stāstus, kam patiešām nepieciešama rūpīga izpēte un idejas attīstīšana, taču atbalstīto ideju skaitā ir arī filma par nākotni.

Programma *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* uzsākta 2014. gadā, lai sekmētu Latvijas Republikas simtgadei veltītu augstvērtīgu, žanriski daudzveidīgu un sabiedriski nozīmīgu filmu izveidi, aktualizējot Latvijas vēstures, valstiskuma un nacionālās identitātes tēmas, stiprinot visplašākajā auditorijā izpratni par nacionālo identitāti un Latvijas valsts attīstību. Programmas mērķu īstenošanai vairākās atlases kārtās līdz 2018. gadam iecerēts atbalstīt ne mazāk kā 12 nozīmīgas pilnmetrāžas filmas, tai skaitā piecas spēlfilmas (vēsturisku filmu, latviešu literatūras klasikas ekranizāciju, mūsdienu norisēs balstītu drāmu, filmu bērnu un filmu jauniešu auditorijai), vienu animācijas filmu un sešas dokumentālās filmas. 2014. gada nogalē tika organizēts pirmais programmas konkurss spēlfilmu un animācijas filmu projektu attīstīšanai, atbalstot kopumā 13 projektu filmu scenāriju rakstīšanu, vizuālo risinājumu izstrādi un demo materiālu izveidi.

Šogad programma *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* pievērsās arī dokumentālajam kino, izsludinot konkursu ar pieejamo finansējumu EUR 120 000 pilnmetrāžas (ne mazāk par 65 minūtēm) dokumentālo filmu projektu attīstīšanai – tā paredz sižetu izklāstu vai scenāriju rakstīšanu, vizuālo risinājumu un autoru vēstījumu izstrādi, kā arī 5 minūšu filmu demo materiāla izveidi, kas jāpabeidz līdz 2015. gada oktobra beigām, kad tiks izsludināta konkursa nākamā kārtā. Konkurss tika iesniegti 34 projekti no 26 filmu studijām.

Atbalstīto projektu anotācijas:

ASTOŅAS ZVAIGZNES

EUR 12 000

(scenārija autori Dainis Īvāns un Askolds Saulītis, režisors Askolds Saulītis, operators Andrejs Verhoustinskis, mākslinieks Jurgis Krāsons, producenti Bruno Aščuks, studija *Centrum*)

Filma par latviešu nācijas pašapzināšanās procesa spilgtāko un traģiskāko parādību – latviešu strēlniekiem. Vēsturiski hronoloģisks pētījums, sākot no strēlnieku bataljonu organizēšanās un pirmajām kaujām līdz Krievijas Pilsu kara beigām, kad liela daļa strēlnieku atgriezās nesen dibinātajā Latvijas valstī.

BALTIJAS JAUNĀS VILNIS

EUR 8091

(scenārija autore un režisore Kristīne Briede, producenti Uldis Cekulis, Vides Filmu studija)

Stāsts par pasaules kinovēsturē unikālu parādību – Baltijas poētiskā dokumentālā kino skolu un tās veidotājiem, kuri 20. gadsimta

60. gados izaicināja tradīcijas un arī šodien vēl nav norimuši. Filmas varoņi ir dokumentālā kino režisori Uldis Brauns, Ivars Seleckis, Aivars Freimanis, Marks Sosārs, Andress Sēts, stāstījumu veido Hercs Franks un Audrius Stonis.

* finansējuma summa aprēķināta, ņemot vērā projektam jau piešķirtos NKC līdzekļus – Eur 3 909

BALTU CILTIS

EUR 12 000

(scenārija autors Toms Ķencis, režisori Raitis un Lauris Ābeles, producete Dace Siatkovska, *Tritone Studio*)

Populārzinātniska dokumentālā filma par 13. gadsimta baltu tautām, kas vēlāk izveidoja latviešu nāciju. Vēsturiskas rekonstrukcijas un inscenējumi, datoranimācija un ekspertu aizkadra teksts ļaus ieskatīties Baltijas reģiona seno tautu dzīvē – ko viņi darīja, kam ticēja un kas viņus darīja stiprus?

BĒRNI CĪŅĀS PAR LATVIJU

EUR 12 000

(scenārija autors Arvis Kolmanis, režisore Ināra Kolmane, producents Jānis Podiņš, studija *Deviņi*)

Latvijas Brīvības cīņās (1918.-1920.) armijas rindās brīvprātīgi stājās gandrīz 1000 jauniešu, kas vēl nebija sasnieguši oficiālo mobilizācijas vecumu – 18 gadus -, jaunākajiem bija pat tikai 11 gadu. Vēsturnieka Ērika Jēkabsona pētījumos balstīts stāsts par sabiedrības nacionālo patriotismu un tā mazzināmajām izpausmēm.

IEVAINOTAIS JĀTNIEKS

EUR 12 000

(scenārija autore, režisore un producete Ilona Brūvere, studija *Kinolats*)

Latvijas simtgadi svinēs kopā ar 130. jubileju tēlniekam Kārlim Zālem, kurš savu vīziju par Latvijas valsti iemūžinājis divos monumentālos latviešu tautas nacionālās apziņas simbolos – Brīvības pieminekli un Brāļu kapos. Dokumentāla filma ar spēles elementiem, sekojot tēlnieka dzīves notikumiem laikā, kad dzimst Latvija, un Brīvības pieminekļa celtniecības procesam.

KURTS FRIDRIHSONS

EUR 12 000

(scenārija autore Gundega Repše, režisore un producete Dzintra Geka, studija *Sibīrijas bērni*)

Personisks Gundegas Repšes stāsts par Kurtu Fridrihsonu – mākslinieku, garīgo skolotāju, autsaideru, ieslodzīto un nonkonformistu Latvijas vēstures likločos. Vēstures neizdzēšamais iespaids uz personību un tā transformācija gara spēkā.

LUSTRUM

EUR 12 000

(scenārija autors Jānis Domburs, režisors Gints Grūbe, producete Elīna Gediņa-Ducena, studija *Mistrus Media*)

Stāsts par pagātnes izvērtēšanu atjaunotajā valstī, mēģinājums saprast, kas bija tā sistēma, kas pēdējos 25 gadus traucē Latvijas valsts pieaugšanas procesam, un atbildēt uz jautājumu, vai 90. gados nenotikusi lustrācija var izrādīties bīstama valstiskai tālākpastāvēšanai.

MĒRIJAS CEĻOJUMS

EUR 12 000

(scenārija autore un režisore Kristīne Želve, producete Elvīta Ruka, studija *Vivat!*)

Otrā pasaules kara beigās vācu armija atkāpjoties ņēma līdzi arī Latvijas muzeju kolekcijas, iesaiņotas 700 kastēs. Mērija Grinberga bija vienīgā brīvprātīgā, kas devās līdzi vilcienam, lai sargātu Latvijas dārgumus. Pēc pusotra gada ceļojuma cauri nopostītajai Eiropai vagoni atgriezās Latvijā, bet Mērija krita varas nežēlastībā.

SIMTGADNIECES STĀSTS

EUR 12 000

(scenārija autors Kaspars Odiņš, režisore un producete Una Celma, studija *Fenix Film*)

Vienas 100 gadus vecas mājas stāsts, veidots no dažādu paaudžu, dažādu tautību un uzskatu cilvēku likteņiem. No Pirmā pasaules kara laikiem un Latvijas Republikas dibināšanas, cauri kariem un okupācijām līdz atjaunotai Latvijas neatkarībai un mūsdienām māja noveco kopā ar saviem iemītniekiem.

TURPINĀJUMS

EUR 12 000

(scenārija autore Dace Dzenovska, režisors Ivars Seleckis, producete Antra Gaile, studija *Mistrus Media*)

Septiņi bērni septiņās dažādās Latvijas vietās sāk iet skolā, un neviens nezina, kas būs tālāk. Filma turpināsies ik pēc septiņiem gadiem, katreiz jaunam režisoram fiksējot šo septiņu bērnu dzīves pavērsienus un līdz ar to arī visas valsts ceļu uz nākotni.

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/izveleti-desmit-dokumentalo-filmu-projekti-latvijas-simtgadei>

